

TRIBUNAL INDUSTRIJALI

DEĊIŻJONI NUMRU 3005

Illum 13 ta' Ġunju 2024

Chairman: Sur Joseph Delia

Każ Numru: 3800/JD

Fil-Kwistjoni tax-Xogħol

Bejn

Ryan Pace

VS

R.A. & Sons Ltd u R.A. & Sons Manufacturing Ltd

dwar: tkeċċija mill-impjeg allegata li hi inġusta

Rikors u Dikjarazzjoni tal-Każ mir-Rikorrent – fil-qosor

Ir-Rikorrent ġie mpjegat ma' R.A. & Sons Ltd fl-2014 u dejjem qeda dmiru bl-aħjar mod possibbli.

Id-deċiżjoni tat-tkeċċija, li r-Rikorrent ġie mgħarraf biha permezz ta' ittra datata s-26 ta' Awissu, 2019, ittiehdet mingħajr ma l-esponent kellu smiegħ xieraq. Minkejja li, wara li r-Rikorrent tkeċċa, l-avukat tar-Rikorrent talab għal tagħrif speċifiku dwar l-allegati akkużi, ma ngħata l-ebda każ speċifiku ta' kif, meta u kemm suppost iffroda, iffalsifika, u zamm flus tal-kumpanija.

Ir-Rikorrent jiċhad kategorikament li wettaq jew kien involut direttament jew indirettament fl-allegat aġir li a bażi tiegħu tkeċċa.

Għalhekk it-terminazzjoni tal-impjeg kienet ngħusta skond il-Kap 452 tal- Ligijiet ta' Malta u bi ksur tal-Ġustizzja Naturali.

Għaldaqstant ir-Rikorrent jitlob lit- Tribunal jiddikjara t-terminazzjoni bħala waħda nġusta u illegali u jikkundanna lill-istess soċjetajiet, jew min minnhom, tħallas lill-esponenti kumpens xieraq, bl-ispejjeż kontra s-soċjetà` ntimata.

Risposta u Dikjarazzjoni tal- Każ tas-soċjetà` Ntimata – fil-qosor

It-tkeċċija tar-Rikorrent mill-impjeg kienet ġusta u suffiċjenti.

Għal perjodu ġmielu r-Rikorrent immisapproprja flejjes li kienu jingħatawlu f'idejh mill-*manager* sabiex iħallas għall-*fuel* tat-*truck* billi jikkwota li jkun ħallas mitt Ewro għar-*refuelling* mentri jozmm għalih Ewro 25 kull darba. B'hekk kien qed isir *false accounting* mir-Rikorrent dwar *cash purchases*.

Kien ġie mwissi verbalment diversi drabi dwar diversi *misdemeanours* u ksur ta' dixxiplina u policy tas-Soċjetà` iżda hu kien spiss jiddefendi ruħu billi jipprotesta, imeri, jiċhad u anke kultant jinjora lill-kapijiet konċernati u jerga jikkommetti l-ksur lilu rilevat u dan baqa' jsir fuq perjodu konsiderevoli.

Inħariglu *warning* peress illi bi traskuraġni ġab konsegwenza ta' *embarrassment* fuq il-kumpanija ma' terzi u sewa lill-kumpanija flejjes ġmielhom biex tiġi rimedjata l-ħsara li grat minħabba li ma rabatx sewwa l-materjal fuq it-*truck*.

Ir-Rikorrent kien ikun tard għax-xogħol, jieħu *breaks* ferm itwal minn dak illawdjat, u waqt *breaktime* kien imur id-dar flok jibqa' fl-inħawi tax-xogħol minkejja li l-*manager* tiegħu kien wissieh.

Kien inkonsistenti fil-mod kif iżomm *records* tal-bejgħ jew il-kunsinna tal-prodott lilu fdat.

Kellu nuqqas ta' ġentilezza mal-klijenti jew waqt *deliveries* – kif ikellimhom jew billi jonqos milli jgħin lill-klijent ħalli jirtira l-prodotti minn fuq it-trakk.

Kellu atteggjament negattiv jew xettiku dwar kwalunkwe bidla li kienet teħtieġ isseħħ dwar procedur konnessi mal-akkwist tal-ISO9001 li għaliha l-kumpanija kienet qed taspira.

Minkejja taħriġ imħallas mill-kumpanija, kien jerga' għal li kien.

L-ex-manager tiegħu ġbidlu l-attenzjoni diversi drabi dwar kliem baxx illi kien ilissen meta jitlagħlu.

Għamel diversi żbalji fl-*accounting* dwar l-istokk.

Minhabba t-tfixkil illi kkaġuna lill-kumpanija meta kien fis-*sales office* ġie ttrasferit għal xogħol ta' *deliveries*. Dan kien spjegat lilu iżda xorta baqa' jikser regoli jew *policies*.

Għalhekk it-Tribunal huwa mitlub illi jiċċad it-talbiet tar-Rikorrent.

Kunsiderazzjonijiet tat-Tribunal

1. Ir-raġunijiet tat-tkeċċija kienu essenzjalment:

"involvement in fraud, false accounting, cash belong to the company withheld¹, aggressive attitude, lack of assistance with clients and the company staff, failing to report irregularities, lack of cooperation".

2. It-Tribunal mhux konvint illi għandu provi sodisfacenti li r-Rikorrent kien haġi ta' *"false accounting, and cash belonging to the company withheld and not placed with the company accounts as required with the correct bookkeeping and procedures^{2 3"}*.

3. It-Tribunal huwa konvint però li s-Sur Pace:

- 3.1. kellu attitudni aggressiva u li kien isibha bi tqila biex iġhin lill-klijenti jgħorru l-materjal illi kien ifornilhom;⁴
- 3.2. kien jaasal tard kemm biex jibda l-għurnata tax-xogħol kif ukoll biex jarga' lura għax-xogħol wara l-*break*;^{5 6 7 8} u
- 3.3. adotta attitudni negattiva⁹ u ntransigenti^{10 11} rigward l-introduzzjoni ta' eżerċizzji u proċeduri godda ntizi biex ibiddlu s-sistemi xamboliċi li kienet mifnija bihom is-Socjeta`;^{12 13} tali attitudni fixklet l-isforzi tas-Socjeta` biex tittrasforma l-operat u l-gestjoni tagħha f'waħda ta' *standards*

¹ Dil-akkuża hija differenti minn dik mogħtija mis-Socjeta`fl-ittra tat-terminazzjoni tal-impjeg bħala, *"withholding of monies from fuel receipts"*.

² Xieħda tas-Sur Mallia tas-seduta 25.02.21

³ Xieħda ta' Ms A.M.Baboc tas-seduta 03.12.20

⁴ Xieħda tas-Sur Robert Van Dommelen tas-seduta tat-03.12.20

⁵ Dok. CM1

⁶ Xieħda tas-Sur Chris Mallia tal-25.02.21

⁷ Ġiet ipprezentata kopja ta' *email* li jgħid illi s-Sur Robert van Dommeien, *Office Manager* Malta, ta *verbal warning* fid-9 t'Ottubru 2018 lis-Sur Pace peress illi spiss kien jaasal tard għax-xogħol u li jekk jibqa' sejjer hekk jispiċċa biex jingħata *written warning*, "etc, etc".

⁸ Xieħda tas-Sur Mallia tas-seduta tal-25.02.21

⁹ Xieħda ta' Ms A.M.Baboc tat-03.12.20

¹⁰ Dok. WC5

¹¹ Xieħda tas-Sur Mallia tas-seduta 25.02.21

¹² Dok. CM1

¹³ Xieħda tas-Sur Robert Van Dommelen tat-03.12.20

internazzjonali, tant illi r-Rikorrent tneħha minn fuq xogħol fl-uffiċċju u ntefa' fuq xogħol ta' *delivery*¹⁴; u dan minkejja li s-Socjeta` għamlet li setgħet biex tfehmu u ttiħ l-opportunita` li jissustanza l-oġġezzjonijiet tiegħu formalment.

Għal dawn it-tlett nuqqasijiet serji r-Rikorrent kienet inġbidlitlu l-attenzjoni mis-Socjeta` u anki ngħata twissijiet verbali.^{15 16 17}

Tali ammonizzjonijiet laħqu l-apice tagħhom bit-twissija bil-miktub illi ngħata r-Rikorrent minħabba nċident ta' negligenza li kkaġuna dannu monetarju lis- Socjeta`.¹⁸

4. Is-Socjeta` kellha raġun tissuspetta kollużjoni mal-*Manager* tiegħu dwar "*false accounting*" speċjalment dato li r-Rikorrent kien jaħdem fl-istess uffiċċju tas-superjur dirett tiegħu u l-*workstations* tagħhom kienu kważi jmissu ma' xulxin. Tali suspett ta' kollużjoni kien fis-sens illi s-Socjeta` qatt ma rċeviet indikazzjoni mir-Rikorrent illi seta' kien hemm tbaġħbis fil-*bookkeeping* min-naħa tas-Superjur dirett tiegħu, is-Sur Mallia, li eventwalment is-Sur Mallia nstab ħati ta' iffalsifikar ta' kontijiet li rrizulta f'telf finanzjarju konsiderevoli lis-Socjeta`.

Id-difiża tas-Sur Pace kienet illi ħadd ma għandu jippretendi li s-subordinat jirraporta l-għemil ħazin tas-Superjur dirett tiegħu lill-għola awtorità` tas- Socjeta`. It-Tribunal ma jaċċettax tali difiża peress illi s-Sur Pace stqarr illi, "Jien dħalt hemmhekk qabel Ward. Allura jiena l-imgħallem għalija kien Raymond. U li jgħidli Raymond ħa nagħmlu."¹⁹ Jigifieri ma kellu jkun hemm l-ebda biża' jew esitazzjoni min-naħa tar-Rikorrent illi jekk kien veru

¹⁴ Xieħda tas-Sur Ward Caldwell fis-seduta tat-23.01.20; Dok. RA1

¹⁵ Dok. WC1; Xieħda tas-Sur Ward Caldwell fis-seduta tat-23.01.20; Dok. RA1; Dok. CM1

¹⁶ Xieħda tas-Sur Chris Mallia tal-25.02.21

¹⁷ Xieħda tas-Sur C. Mallia tas-seduta tat-03.03.22

¹⁸ Dok. RA1, u dok. iffirmit minn Marie Azzopardi, *Accounts Manager*, li juri dannu ta' €470 ipprezentat fis-seduta tal-05.03.20

¹⁹ Fis-seduta tat-23.11.23

lejali lejn is-Sur Raymond Attard, il-*Managing Director* tas-Socjeta`, kien fid-dmir illi jtarraflu li l-affarijiet ma kinux mixjin sew.

5. Izda l-aġhar aġir, u li kkostitwixxa *gross misconduct*, tas-Sur Pace kien dak illi ffruda lis-Socjeta` billi nqeda bil-*petty cash* li kien jingħatalu biex jagħti l-*fuel* lit-trakk tax-xoġhol.²⁰ Huwa kien iżomm parti mit-tali *cash* għalih.^{21 22 23 24}
6. Għaldaqstant il-aġir u l-attitudni tar-Rikorrent li kkulminaw fi frodi setgħu ikkostitwew każ ġustifikat ta' tkeċċija peress illi kissru r-relazzjoni fiduċjarja tant meħtieġa bejn min iħaddem u l-impjegat.
7. Però min-naħa tagħha s-Socjeta` falliet milli tħares il-*policy* stabbilita minnha stess dwar il-proċedura li kellha tiġi segwita f'każ ta' dixxiplina.
 - 7.1. Storikament, id-deċiżjoni tat-terminazzjoni tal-impjeg tas- Sur Pace ittiehdet f'żewġt istadji.
 - 7.1.1. L-ewwel stadju ttiehed billi ntbagħtet ittra ta' sospensjoni mill-impjeg lis- Sur Pace, datata t-8 ta' Lulju, 2019 minħabba, "*information coming to light ... in the main to serious breaches of trust and irregularities of stock, false accounting and cash handling ...*" Is-sospensjoni kienet, "*pending further investigation leading to possible criminal charges. You may wish to consult a solicitor for legal advice....*"²⁵
 - 7.1.1.1. Skond id-Dok. RA1 l-Avukat tar-Rikorrent kiteb lis-Socjeta` fil-11 ta' Lulju, 2019.
 - 7.1.1.2. Is-Socjeta` wieġbet dik l-ittra fis-17 ta' Lulju, 2019 permezz tal-Avukat tas-Socjeta` u fiha s-Socjeta` mpenjat ruħha biex, "*... eventually Ryan will have the right to answer questions and have the chance to explain his acts or omissions.*"
 - 7.1.2. It-tieni stadju kien it-tkeċċija nnifisha mħabbra lir-Rikorrent permezz ta' ittra mis-Socjeta` datata s-26 t' Awwissu, 2019.²⁶

²⁰ Xiehda tas-Sur Robert Van Dommelen tas-seduta tat-03.12.20

²¹ Dok. RA1; Dok. CM1

²² Xiehda tas-Sur Mallia tas-seduta tal-25.02.21

²³ Id-difiża tar-Rikorrent illi kien ikollu bżonn €100 għaliex kien jiehu fuel ukoll għat-truck lifters ma tregix għaliex meta kellu tali bżonn kien ikun miktub tali ammont separat fuq l-irċevuta u l-ammont kien ikun ta' €225

²⁴ Xiehda tas-Sur R. Attard tal-14.10.21

²⁵ Dok. A

²⁶ Dok. B

- 7.2. Fl-ebda wieħed miż-żewġ istadji ma sar *due process*. Jigifieri s-Socjeta` konxjament injorat id-dritt tas-Sur Pace li jinghata l-opportunita` li jgħid tiegħu, liema dritt kien rikonoxxut fl-ittra msemmija tas-Socjeta`.²⁷
- 7.3. Is-Socjeta` la zammet il-wegħda li għamlet lir-Rikorrent f`dik l-ittra tas-17 ta' Lulju, 2019, u cioe` li s-Socjeta` ttih smiegħ xieraq u lanqas ma onorat il-gwida stabbilita minnha stess dwar il-proċedura f`każ ta' dixxiplina.
- 7.4. Il-gwida kienet tgħid illi,

“Il-Bord tad-Diretturi jistgħu jappuntaw bord ta' dixxiplina li jkun jikkonsisti fi tlett persuni ta' fiduċja u li ma jkunux huma stess involuti fil-kwistjoni jew fatt jew nuqqas li jkun, meta jinqala' xi ksur ta' dawn il-linji gwida u l-persuna konċernata tirrifjuta, tirreżisti, jew tikkuntrarja jew tisfida lil dik il-persuna awtorevoli li tkun tagħtu jew tagħtha xi struzzjoni, direzzjoni, ordni jew talba legittima. Dan il-bord ta' dixxiplina jirċievi l-ilment tal-persuna awtorevoli jew tal-persuna l-oħra, akkużata li kkommettiet xi ksur ta' regoli jew xi nuqqas. U wara li tisma' ż-żewġ naħat għandha bla dewmien tiddeciedi l-każ. Id-deċiżjoni tkun finali u ma hemmx appell minnha ħlief jekk il-parti li jhoss ruħu aggravat bid-deċiżjoni jiddeciedi li jieħu l-affari quddiem arbitru ufficċjali skont is-sezzjoni IV tal-Att Dwar L-Arbitraġġ (arbitraġġ domestiku).”

- 7.5. Tali gwida²⁸ ffurmat parti minn dokument imsejjaħ, “Stqarrija dwar it-tmexxija tal-kumpanija”, iffirmit kemm mill-*Managing Director*, is-Sur Raymond Attard, kif ukoll mis-Sur Pace fejn dan iddikjara li fehem u aċċetta d-direttivi, peress illi d-dokument elenka r-“Regoli u d-Direttivi” li l-impjegati kollha kienu “jinsabu obbligati jifhmu u jhaddmu”.
- 7.6. Hekk kif ir-Rikorrent intrabat permezz tal-firma tiegħu li jħares ir-Regoli u d-Direttivi tas-Socjeta`, hekk is-Socjeta`, permezz tal-firma tal-*Managing Director*, impenjat ruħha li tonora l-istandard ta' *audi alteram partem*. Dan, is-Socjeta` ma għamlitux u għalhekk kisret principju fundamentali tal-gustizzja naturali.
- 7.7. Huwa ngust illi biex igħid tiegħu l-akkużat ikollu jfittex lis-Socjeta` biex ikollu l-opportunita` jippreżenta l-każ tiegħu xhur wara li l-impjeg tiegħu jiġi tterminat. Is-smiegħ mis-Socjeta` għandu jkun qrib kemm jista' jkun tad-data li fiha l-impjegat ikun akkużat.
8. L-ammont tal-kumpens għandu jkun ikkundizzjonat mill-fatti li:
 - 8.1. s-Sur Pace kkontribwixxa speċjalment iżda mhux esklussivament bl-aggravju serjissmu ta' frodi, għat-terminazzjoni tal-impjeg tiegħu;
 - 8.2. t-tul ta' servizz tar-Rikorrent mas-Socjeta` kien ta' ħames snin;

²⁷ Dok. RA1

²⁸ Definit mill-*Managing Director* bhala *policy document* – Dok. RA1

- 8.3. R-Rikorrent ma kkonvinciex lit-Tribunal illi għamel l-għallmu tiegħu biex isib xogħol alternattiv jew jaħdem għal rasu;
- 8.4. kemm l-età tiegħu kif ukoll il-ħiliet illi akkwista matul iż-żmien illi għamel fl-uffiċċju tas-Socjeta` kellhom jiswewlu ta' gid għall-prospettiva futura ta' xogħol.

Decide

Wara li fela r-Rikors, ir-Risposta, l-istqarrijiet tal-Każ, *l-affidavits*, it-testimonjanza, id-dokumentazzjoni, is-sottomissjonijiet, u għamel il-kunsiderazzjonijiet tiegħu t-Tribunal jaqta' u jiddeciedi li t-terminazzjoni mill-impjeg tar-Rikorrent kienet waħda ngusta u jordna lil R.A. & Sons Ltd jew R.A. & Sons Manufacturing Ltd, jew dawn iż-żewġ soċjetajiet bejniethom, iħallsu fi żmien tletin gurnata kalendarja mill-pubblikazzjoni ta' d-Deciżjoni bħala kumpens likwidat erbat elef Ewro (€4,000) (marginalment aktar minn tlett xhur paga).

Kull Parti għandha tħallas l-ispejjeż tagħha.

Għall-finijiet tal- Artiklu 78(1) tal- Att 452 tal- Ligijiet ta' Malta dil-kwistjoni ma setgħetx tingħalaq aktar kmieni minħabba a) l-inaccessibiltà' għall-Qorti minħabba l-imxija tal-covid 19 u b) talbiet mill-partijiet għal differimenti.

B'hekk tingħalaq dil-Kwistjoni tax-Xogħol.

Joseph Delia

Chairman

Vera Kopja

Graziella Borg

Għas- Segretarju